

“26.08.06 - 25.04.07”,

Freespace 12, Bogardenkapel, Brugge, B
2010

–

“Het begon met dit kleine boekje », verklaart Steven Baelen in zijn atelier in een voormalige Gentse legerkazerne. Hij houdt een klein notaboekje vast waarvan de dikke leren kaft wordt bijeengehouden door een elastiek. Ondanks de voorgedrukte lijntjes op het papier, begon hij er twee jaar geleden in te tekenen. “Eerst was het een oefening. Ik maakte schetsen van mijn appartement. Maar geleidelijk ontwikkelde ik een heel specifieke manier van tekenen.”

Het kleine boekje had grote gevolgen. Ondanks opleidingen schilderkunst en grafische vormgeving, noemt Steven Baelen zich vandaag vol overtuiging een tekenaar. Wat dat precies betekent, zoekt hij nu uit aan het HISK. Dat is een instituut waar gediplomeerde kunstenaars de tijd krijgen om hun werk te ontwikkelen en begeleid worden bij hun eerste stappen in de kunstwereld.

En dus verkent Steven Baelen volop zijn mogelijkheden als tekenaar. De schetsen in het agendaatje evolueerden al snel naar tekeningen op groter formaat. Onderwerpen vindt hij nog altijd in zijn dagelijkse omgeving – doorgaans vertrekt hij van zijn eigen interieur - maar hij vertaalt dat op een beredeneerde manier naar het papier.

“Ik bouw mijn tekeningen heel systematisch op. Het is een aaneenschakeling van lijntjes, structuren en patronen. Alsof je verschillende handschriften zou gebruiken bij het schrijven van een tekst. Soms laat ik mijn hand de vrije loop, als een soort *écriture automatique*. Plots neem ik dan weer de volledige controle. Een harde lijn counter ik bijvoorbeeld met een gekartelde lijn. Soms bouw ik er plots een leegte in. Ik kies wat nodig is om het beeld opnieuw spannend te maken. Uit die voortdurende afwisseling van structuren ontstaat dan een figuratief beeld. Het is bijna wiskundig: de schoonheid van iets dat opgelost is.”

Baelen experimenteert nu met nieuwe vormen om zijn tekeningen in een ruimte te tonen. In de Bogardenkapel maakt hij een gigantische muurtekening in geperste houtskool. Zo heeft hij al verschillende gebouwen onder handen genomen, en het vertrekpunt is altijd een bestaande tekening.

“Ik vind het spannend om mijn eigen omgeving in een compleet onbekende ruimte te zien. Mijn muurtekening is een indringer die niets te maken heeft met de historische of sociale context van het gebouw. Toch is er een wisselwerking met de ruimte, omdat ik rekening moet houden met een deur of een inham. Daarom wil ik ook altijd op een fysieke muur werken, en niet op een valse wand.”

Baelen maakt graag de vergelijking met een palimpsest, een term die historici gebruiken voor

een stuk perkament dat verschillende keren beschreven werd.

“Ik voeg een extra laag toe aan het gebouw. Daar kunnen dan weer vegen inkomen van mensen die voorbijlopen. Vaak verdwijnen mijn muurtekeningen na een tentoonstelling. Maar zelfs als ze overschilderd worden, blijven ze aanwezig. En zo gaan ze deel uitmaken van de geschiedenis van het gebouw.”

In de Bogardenkapel toont Baelen ook animaties, en dat is een nieuwe stap in zijn werk. Beide films starten van een ingescande tekening. Op de computer heeft Baelen telkens een lijn geselecteerd en verplaatst. Door dat ontelbare keren te herhalen, wordt de gestructureerde tekening na verloop van tijd een chaos. Maar ook in de chaos blijft hij telkens opnieuw lijnen verplaatsen, totdat er weer structuur inkomt. Dat levert uiteindelijk een nieuwe tekening op.

“Zo worden mijn tekeningen haast inwisselbaar. Het lijkt alsof ik niet evolueer. Maar het is net boeiend dat je met exact dezelfde toetsen een compleet andere tekening kunt opbouwen.”

Toen de animaties af waren, bleven een paar toetsen over die niet verplaatst hoefden te worden. Dat residu leverde dan weer een nieuwe tekening op, waarvan een print te zien is op de tentoonstelling. Met dat hergebruik relativeert Baelen de dwingende vraag van de kunstwereld om telkens met iets nieuws op de proppen te komen.

“Ik denk dat een kunstenaar altijd hetzelfde doet, maar wel telkens op een andere manier. Nu recycleer ik tekeningen van vroeger, maar dat is ook een vorm van nadenken over mijn werk. Daaruit ontstaan nieuwe oplossingen om met dat werk om te gaan. Digitaliseren is er nu één van. Ik zoek uit wat ik als tekenaar met een computer kan doen. En toch blijft het over tekenen gaan.”

Karen Billiet